

der conclusie, als de wijze waarop zij getrokken is, verraaft een groote vijandschap tegen God.

„De bolsjewistische ethiek is gebaseerd op de hygiëne.“ Wat deze uitspraak beteekent, is uit het voorgaande klaar gebleken. Het gaat hier niet, zooals sommigen meenen, om het vinden van goede voorschriften, die den gezondheidstoestand moeten verbeteren. Het gaat bij de bolsjewisten om het criterium van goed en kwaad, om de vraag wanneer een bepaalde handeling een misdrijf, een zonde is. Om die vraag te beantwoorden gaan zij dus het „hygiënisch effect“ daarvan na. Niet alleen dat nu een daad, welke den fysieken welstand bevordert, zedelijk goed genoemd wordt — ook dat is natuurlijk principieel geheel te verwerpen; men denke hier b.v. aan de rol, welke in sommige landen bij de wetgeving aan de eugenetiek wordt toegekend — de leidende figuren in Sovjet-Rusland gaan nog veel verder. De binding van de moraal aan de hygiëne, aan de publieke gezondheid, aan den publieken welstand etc., is zoo volkomen, dat een daad, waarvan niet kan worden aangetoond, dat zij in biologischen (of sociologischen*) zin schadelijk werkt, geen strafbaar feit, geen misdrijf is.

Het gegeven voorbeeld staat niet alleen. Uitingen van homosexualiteit b.v., werden vóór 1934 in de Sovjet-Unie niet tot de misdrijven gerekend: in het wetboek van strafrecht was geen enkel artikel daaraan gewijd. Dat is nu anders: ze worden tegenwoordig zwaar gestraft. Men meende namelijk dat buitenlanders op de aangeduide wijze de fysieke kracht van het Russische volk wilden verzwakken. Bovendien was de vreeselijke uitwerking op het jonge geslacht duidelijk merkbaar. Pas wanneer de „schade“ waarneembaar is, wordt de daad gestraft.⁷⁾ De juiste moraal in Rusland moet immers „langs experimenteelen weg“ gevonden worden! De menschheid lijdt echter door deze vertreding van Gods geboden bitter.

Excessen van allerlei aard op zedelijk gebied worden „aferaden“, o.a. omdat „de wetenschap aantoonde, dat zij nadeelig voor de gezondheid zijn“. Lenin gaf eens in een gesprek met Clara Zetkin te kennen, dat de „huidige hypertrophie in sexuele zaken geen vreugde en kracht aan het leven schonk, maar ze juist wegnam“. „In de eeuw der revolutie“, voegde hij eraan toe, „is dat slecht, heel slecht“. „Gezonde lichamen, gezonde geesten“, riep Lenin in hetzelfde gesprek geestdriftig uit. Wanneer maar goed voor het lichaam gezorgd wordt, komt de rest vanzelf in orde.

Niemand zal natuurlijk de hygiëne willen minachten. Zeer dikwijls worden terecht ook in Christelijke landen daden mede om hun nadeelige werking voor de gezondheid afgekeurd, b.v. het drankmisbruik. Maar daarmee is de hygiëne nog geen basis der ethiek geworden. Heel schoon zegt het de Heidelbergse Catechismus: „Dewijl ons lichaam en onze ziel tempelen des Heiligen Geestes zijn, zoo wil God, dat wij die beide zuiver en heilig bewaren.“

Is er beter antwoord denkbaar aan het adres van hen, die het biologische leven als het eigenlijke leven beschouwen en alle normen daaraan willen ontleenen?

Het utilitaristische karakter der communistische „ethiek“ drukt op het gansche Russische leven van heden zijn stempel.

Een uitzonderend kenner der Sovjet-Republiek, de Amerikaan W. H. Chamberlain, heeft daarover in zijn voortreffelijk werk „Russia's Iron Age“ eenige eenvoudige, leerzame opmerkingen gemaakt.⁸⁾

„De communistische moraal“, schrijft deze auteur, „is door en door pragmatisch, en heeft een diepe minachting voor absolute normen. Al wat den vooruitgang van het communisme bevordert, is steeds goed. Al wat hem vertraagt, is slecht. Deze houding valt bijzonder op wanneer de waarheid verteld moet worden. Indien een aangename leugen beter geschikt is om den vreemdeling lekker te maken of om het meer lichtgelooovige gedeelte der Russische bevolking te bedotten, dan een onplezierige waarheid, verliest het uitspreken van die leugen niet alleen zijn onbetamelijke karakter, maar het zeggen daarvan behoort positief tot den communistischen plicht.“

„De communistische houding tegenover de persoonlijke moraal is eveneens geheel utilitaristisch. Het leiden van een loszinnig leven en het zich te buiten gaan aan drank, kan een reden zijn om iemand uit de partij te stooten, maar die uitstooting zou dan gemotiveerd worden met een praktische redeneering, zooals b.v. „het in opspraak brengen van de partij bij de massa“. De

idee dat een handeling of een gedragslijn op zichzelf beschouwd goed of kwaad kan zijn, is volkomen vreemd voor den rasechten communist. Zijn eenigste maatstaf is de bevordering der communistische zaak.

Daarom kan dezelfde plaatselijke communistische autoriteit met hetzelfde rustige geweten zowel een krachtige actie ontwikkelen voor een betere kinderverzorging, als om kinderen te doden, in den vorm van het verjagen van koelakken uit hun huizen en hun deportering naar plaatsen, waar het werk zeer moeilijk, het voedsel schaarsch en het sterftecijfer hoog is.“

De ethiek, „welke uit het leven voortkomt“, wil van een geloof in de zondige natuur van den mensch niets weten: haar oorsprong noemt zij een zuivere bron van scheppende krachten. Daarmede heeft zij de werkelijkheid geheel uit het oog verloren. Het gevolg is een voortdurend dwalen en een zich verliezen in een stel proefnemingen, welke voor de menschheid noodlottig zijn.

Het agnosticisme en zijn verwante: de atheïstische wereldbeschouwing willen met deze ethiek de wet Gods verdringen.

Daarom zijn zij, naar het woord van Prof. Bavinck, „de oorzaak van de bijzondere nooden van onzen tijd“.

A.

B. t. B.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Buitengewoon Onderwijs.

Het Bestuur der Vereeniging tot Bevordering van het Chr. Onderwijs aan Achterlijke en Zenuwzwakke Kinderen (Secretaris de heer H. Leene, Ermelo) heeft nog eens noodig geoordeeld, de aandacht te vragen voor haar streven, omdat zij minder waardeering en medewerking geniet, dan zij noodig heeft en verdient. Ik heb al eens vaker de aandacht op deze vereeniging en haar werk en streven gevestigd en geef daarom graag de klacht van den heer Leene door.

De grief is vooral, dat nog altijd in vele plaatsen, waar reeds Buitengewone scholen zijn, kinderen op de gewone scholen worden vastgehouden. Geheellijk moet het worden gezocht in de omstandigheid, dat sommige scholen soms gedupeerd zijn, wanneer ze een paar leerlingen moeten missen. Ze komen daardoor beneden een grensgetal en zullen een onderwijzer moeten ontslaan. Dat beteekent voor menige school nog al wat: van vier leerkrachten op drie, of erger: van drie leerkrachten op twee. Daarom is het eenigermate te verstaan, dat aan sommige scholen het vertrek van eenigszins achterlijke leerlingen niet bevorderd wordt. Men doet dan liever zijn best, ze nog een beetje bij te werken, als 't kan mee te slapen. Zijn de kinderen heelemaal zwakzinnig, dan zitten ze jaar en dag in de laagste klas en krijgen geen gelegenheid, hun reeds zoo zwakke gaven nog te gebruiken. Daarom mag dan ook m.i. het belang van de school niet gaan boven het belang van het kind. Het kind is eerst, en daarna de school. Ik weet wel, dat eischt offers van menigen onderwijzer, maar wie oog heeft voor het hooge belang van elke ziel, die kostelijk is voor God, zal geen moeite hebben met de keuze, die hier moet worden gedaan.

Er is evenwel vaak een ander bezwaar, waarop men stuit. En dat bezwaar vindt men bij de ouders van de kinderen, die voor het Buitengewoon onderwijs in aanmerking komen. Die ouders gaan er maar noode toe over, hun kinderen naar zulke scholen te sturen. Hun kinderen krijgen daardoor, vreezen ze, ook voor het oog van burens en kennissen en familie het stempel van minderwaardigheid. Zij bedenken daarbij niet, hoe ontzettend het lot voor een kind is in een klas, waarin het in geen enkel opzicht mee kan komen. Daar zit het van dag tot dag begraven onder zijn minderwaardigheid. De anderen lezen, hij of zij krijgt een ander boekje en komt niet aan de beurt, de anderen krijgen pen en inkt, hij krijgt een potlood, misschien nog wel een griffel. Zoo'n kind voelt niet alles even diep, maar het beseft toch nog wel, dat het niet mee kan komen. En de ouders hebben daar lang niet altijd vordende erg in.

Daarom heeft de onderwijzer hier een taak. Hij mag niet tegenhouden, dat zulke kinderen onderwijs krijgen naar hun aanleg, maar hij moet bevorderen, dat ze naar scholen voor Buitengewoon onderwijs gaan. Hij moet de ouders daarvoor gaan bewerken. Vaak zal hij nog moeten medewerken, fondsen te verzamelen, waaruit de onkosten voor minder welgestelde ouders kunnen worden bestreden. Ja, in den regel zien goed gesitueerde ouders het belang voor hun kinderen in dezen wel in. En die minder goed kunnen betalen, moeten worden geholpen.

Nog meer. De onderwijzers zijn vaak de aangewezen personen, de stichting van scholen voor Buitengewoon onderwijs te bevorderen. 't Moet

gaan langs den weg van de Besturen van onze gewone Lagere Scholen. Daar moeten de onderwijzers dikwijls den stoot voor geven. Waar eenigermate een middelpunt van de bevolking gevonden wordt, moet zulk een school, liefst met internaat verrijzen. Wij zijn hierin achterop. Het neutraal en R.-K. Buitengewoon onderwijs is ons voor. We moeten ons haasten, dezen achterstand in te halen.

Gr.

G. MEIMA.

OVER DE Z.G. „INTREKKING“ VAN BROCHURE III DER N.S.B.

De heer v. W. schrijft in „Geref. Kb. Zwolle“, handelende over de N. S. B.:

Brochure III is ingetrokken. Waar dat voor noodig was, is nog niemand duidelijk geworden.

Had de Beweging geen behoefte meer aan een eigen Staatsleer? En is het geen bewijs van niet-weten-wat-men-wil, als men zoo plotseling een zoo belangrijk document als brochure III wegmoffelt?

„De Leider capituleert“ schreef Prof. Schilder in verband met die intrekking.

Dat was natuurlijk mis.

Dat weet Mussert beter.

Die zegt, dat alle belijdende Christenen geen enkel steekhoudend argument meer hebben tegen de N. S. B. (V, p. 7).

Mussert heeft, volgens zijn niet geringe inbeelding, reeds gezegevierd op alle fronten.

De S. D. A. P. is „radeloos, redeloos en reddeloos!“ De rechtsche partijen zijn verslagen!

Dus 't zal wel zoo zijn, dat brochure III als een batterij, die goede diensten verrichtte en de vijanden bij duizenden tellen neermaalde, wordt teruggetrokken en ergens anders, in andere vorm opgesteld.

Ja, zoo moet 't wel zijn!

Want inplaats van III komt nu brochure V, die de concretisering moet zijn van de derde!

De beginselen zijn dus dezelfde gebleven. „Onze algemeene beginselen staan vast“ (V, p. 9).

Alleen maar: brochure V geeft ze meer gripbaar, als werkelijk bestaande, in vastervorm! Hieruit volgt nu vanzelf, dat V niet in tegenpraak mag zijn met III.

Bovendien mag de vijfde brochure niet in botsing komen met de eerste, tweede en vierde.

Want Nederland weet reeds, dat de ideeën der Nationaal-Socialisten een onoverbrekelijke eenheid vormen. (IV, p. 10.)

We mogen ons dus nu verheugen in 't bezit van een weldoordachte Staatsleer: een op filosofie gegrond program van beginselen; een wijze beantwoording van opgekomen actuele vragen.

En al is III nu ingetrokken — dom toch, want waarvoor was 't noodig! — we mogen ons verblijden in zuivere overeenstemming tusschen al wat de vier brochures ons al aan wijsheid bijbrachten en de „Richtlijnen“, die de vijfde trekt!

Richtlijnen, die regelrecht uit I, II, III en IV de concrete waarheid brengen, neergelegd in V.

Richtlijnen, zuiver recht natuurlijk, want wie zou van de N. S. B. iets krom verwachten?

God als „drijfkracht“.

Uit hetzelfde artikel:

Brochure V der N. S. B. is vroom.

Brochure IV begon er al mee.

Men leest op p. 16 van de vierde brochure:

„Het nationale leven van den wordenden Nederlandschen Staat zal niet staan op een ondergrond van autonoom-menschelijke redeneeringen, doch de Nederlandsche Staat zal God belijden als de drijfkracht van het nationale zedelijke leven. Aan de onderdanen blijve volledige vrijheid van overtuiging, doch de Nederlandsche Staat, zooals deze 't Nederlandsche karakter tot uitdrukking brengt, erkenne de Souvereiniteit Gods.“

Men leze dit eens goed.

De „wordende“ Nederlandsche Staat — echt Hegeliaansch uitgedrukt! — zal God belijden als de drijfkracht van het nationale leven. Men belijdt dus in brochure IV geen Persoon, nog minder de Drieëenheid, ook niet den in Christus Zich openbarende God der Schriften, maar een kracht!

Een kracht, — dat is, overgezet zijnde, de Hegeliaansche „Idee“, die zich verwerkelijkt in al het geschapene en „er achter zit“ en 't drijft.

Als men brochure IV leest, vraagt men zich af, wie de schrijver toch wel met „God“ bedoelt!

Brochure V gaat verder. Ze roept zelfs de Christenen op, om „hun grootste taak te verstaan, daar het Nederlandsche Nationaal Socialisme zoekt naar herstel van den band tusschen Schepper en scheppsel, en hierbij niet van den mensch maar van de Souvereiniteit Gods uitgaat!“ (br. V, p. 11). En verder:

„Deze erkenning van de Souvereiniteit Gods is niet een bijkomstigheid, maar zij behoort tot het diepste wezen van het Nederlandsche Nationaal Socialisme zelf“ (V, p. 11).

Is dat niet Christelijk?

Is dat niet De N. S. tuigd van, hij er aan

„Daar de opkoralisme Ch r i s t Vanda zooveel v Groen va van de („Quadra

We mer een g r o n derland be hooren l o o f m e Dat uitga van de p o IV, waar m van het na 'n Bepaal

Duit regl De G. Zeijl een in Duitse

Ik bedoe sätze“, die aan Karl van zijn 50e

Dit is een waardig b en veertien bijdrage in een lijst van zeggende vo heden niet landers tre ook een aar Japannee nenden inv langzamerh dat één a blijkbaar o Dit artikel zoo bekende leiders en handelt ove „moest ver ter de titel tus reeds e zoodat met regeeringe drukpers i

In bovenbed ma een bijdre iets over op te bodig, door i juiste opmerk

Nu echter om valt de belangrijke uitbouw van schien ook van Barth neele bezwa bracht?

Neen, ni leeraar hee buitenland „Gereform te moeten voordracht hij als onde en de Theol En ditmaal Barth den sche Ne e sche The niets tegen weten, dat wordt. Ook mee men Geref.) mee zoo langza de meesten zullen aant Neen, we en ik mag dit dat hi argumenten zelf, uit de ingebracht, wijsmaken Barth e.s. we ons p r politiek opz voor stemm een politie wanhopig w Haitjema c

Wilma ach Meresch over „Jezu tament spr „Welk e lezen. Hoe men 't gev

1) D. S. M rlag Grethle

6) Een principieel verschil bestaat hier tusschen „biologisch“ en „sociologisch“ niet.

7) Men denke ook aan de discussies over den „abortus“. Ook hier wordt de „zedewet“ afhankelijk gesteld van de kwaliteit der resultaten. V. g. Prof. Geesink: „Indien de hedonist of sociaal-eudemonist kan berekenen, dat de gevolgen van zijn daad niet nadelig zijn, is er geen reden om haar na te laten.“ („Geref. Ethiek“, pag. 558.)

8) William Henry Chamberlain: „Russia's Iron Age“, pag. 36.